

Міністерство освіти і науки України Відділ освіти Радивилівської
райдержадміністрації

Робота
учасника II (районного) етапу
XVI Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості
„Об’єднаймося ж, брати мої”

Номінація «Література»

Виконала
учениця 9 класу Башарівської ЗОШ I-III ст.
Королук Катерини Миколаївни
Дата народження: 09.12.2002р
Домашня адреса: с. Старики
Радивилівського р-ну тел.0988588527

Керівник
учитель української мови та літератури
Павлишина Олеся Миколаївна

Казка про Мандрика, Яринку і лютого Атошку

Високо-високо в небі, куди не сягає людське око, на одній пухнастій хмарині стояла дивовижна хатинка. Вона була довга-предовга, мала безліч віконечок, а сама сяяла, неначе золото. Жило у тій хатинці Сонечко зі своїми діточками – Сонячними Зайчиками, що були схожі на пухнасті жовті кульки, що, ледь прокинувшись, безперестанно бігали, стрибали, перекочувались і дзвінко сміялися. І було тих зайчиків так багато, що й злічити несила: Реготун, Лоскотун, Пострибайчик, Побігайчик, Заховайко, Упіймайко, Покотильце, Мотовильце... Але найбільше Сонечко любило Мандрика, хоча він завдавав багато клопоту.

Одного разу Сонечко підійшло до Мандрика, який зазвичай спав найдовше, попестило своїми теплими долоньками його золотисті кучерики, поцяткувало кирпатенький носик дрібним ластовинням, підрум'янило щічки та й пустило забавлятися.

Мандрику зовсім нецікаво було грати піжмурки зі своїми братиками. Він став жваво перестрибувати з хмаринки на хмаринку, аж поки поміж ними не помітив довгі нитки сонячного проміння. Мандрик безтурботно ухопив дві із них своїми рученятами і почав весело розгойдуватись. Від захвату грайливий Зайчик аж заплющив очі й не помітив, як зісунувся нижче, ніж завжди. Несподівано перед ним відкрилося те, чого він раніше не бачив: унизу було не блакитне небо з кучугурами білих хмар, а розкинулась дивовижна мальовнича земля з жовтими нивами, зеленими лісами, неозорими степами, високими горами, уся помережана синіми стрічками річок, поцяткована мозаїкою міст, містечок і сіл. Лише якась частина цього барвистого килима була чорною, наче випалена пекельним вогнем. Навіть всемогутнє Сонечко не могло розбудити ту сонну землю, адже там нічого не літало, не повзало, не ходило, не рухалось. Мандрику стало лячно, і він знову звернув свій погляд на яскравий килим, що вабив своїм досі не баченим різнобарв'ям. Здивований Сонячний Зайчик на якусь мить завмер, але цікавість перемогла, і він усе рішучіше й відважніше спускався донизу. Ближче уся краса здавалася ще більш казковою. Невдовзі Мандрик безтурботно застрибав по деревах, вулицях, будинках і садках, зазираючи в усі куточки. То він, пустуючи, пострибав поміж липовими листочками, то грайливо залоскотав оксамитові пелюстки чорнобривців, то політав навпередки з меткими ластівками, то ковзнув по віконному склі. Раптом завмер і різко повернувся назад: за вікном сиділа дуже сумна дівчинка. Вона схилила голову над столом і щось зосереджено писала.

Мандрик весело постукав у вікно і миттю заховався. Зажурена дівчинка спроквола повернула голову, але, нікого не побачивши, знову стала писати. Тоді Мандрик постукав удруге, та вже не ховався.

- Ти хто? – байдуже запитала дівчинка.

- Я – Сонячний Зайчик. Мене звать Мандриком, бо я дуже люблю мандрувати. Ати хто?
- Мене звати Яринка.
- А чому ти така сумна? – не вгавав несподіваний гість.
- Бо у моїй родині сталася велика біда. – Яринка заплакала, а згодом продовжила. – Було це дуже-дуже давно, коли моя матуся Україна була ще безтурботним дитям. Одного разу гралася вона зі своєю улюбленою лялькою-мотанкою під гіллястою вишнею, коли це несподівано заснула. У сні з'явилася до неї небаченої краси жінка у білій серпанковій мережаній сорочці й з барвистими, наче у метелика, крильми і, ніжно голублячи долонею русяве мамине волосся, тихо й лагідно заспівала:

*Спи, дитинко, поки лихо дримає, -
На твою долю біда випадає.
Тільки ти не сумуй, не журися,
Богу вічному ревно молися,
Щоб дітки твої у мирі зростали,
Щоб злагода між ними панувала,
Щоб ти їх добра і любові навчила,
Бо тільки у єдності їхня сила.*

Загадкова жінка непомітно зникла, наче розчинилась у повітрі, залишивши по собі легенький подих вітерцю. Мама прокинулась і побачила метелика, що грайливо кружляв над її головою, а потім відлетів і сів на блакитну зіркасту квіточку петрового батога.

Минав час, мама стала дорослою і забула про цей дивний сон. Скоро вона одружилася народила донечок - близняток – Яринку і Даринку, - дівчинка затихла і тут по її щоках покотилися дрібні сльозинки. Мандрикові стало жаль співрозмовниці, і він дбайливо став утирати гіркі краплинки своїми сонячними долоньками.

- Ми дуже любили одна одну, - продовжувала дівчинка, - усім ділилися, ніколи не розлучалися. Але одного разу Даринка посварилася зі мною через ляльку-мотанку, подаровану мамою, і злий чаклун Атошка викрав мою сестричку, заніс її на край землі й оселив у своєму Чорному палаці.
- А чому Атошка викрав саме твою сестричку? – запитав Мандрик.
- Тому що зла відьма Рускомира навіщувала йому пророцтво, у якому сказано було: «І прийдеш ти в чужу багату землю. І насієш чортового зілля убий-брата і розжени-добро. І буде воно у кожній хаті, а люд стане задурманений. І будеш правити ти довго, і будеш смерть свою ховати у місці таємному. І царство твоє зруйнують дві сестри, рожденні матір'ю, і ймення їй- Україна. Та знай: тільки у єдності їхня сила». От тому й вирішив Атошка викрасти мою сестричку Даринку, щоб ми не об'єдналися і не скинули його з трону. Народ

нашої країни дуже засмутився через таке нещастя. Чоловіки пішли воювати зі зловмисником, та ще й досі не повернулися.

- Невже не можна здолати лиходія? – щиро здивувався Мандрик.

- Ні, адже він зачарував усіх людей на цій землі за допомогою свого чарівного зілля і вони не здатні самостійно мислити, тільки виконують жахливі накази цього нелюда: забирають людей у полон і навіть їх убивають. А тих, хто наслідуються перечити тирану, він перетворює на гарбузи, дині й кавуни. А ще смерть Атошки захована у надійному секретному місці. Даринка довідалася, як його знайти, але не може передати звісточку, бо Атошка знищує все живе, що наближається до Чорного замку.

- Ясочко, не журись, я тобі допоможу! – аж скрикнув Мандрик і миттю зник за вікном.

Він швидко вистрибнув на галявину поруч із будинком, ухопив два жмутки сонячного проміння і, розгойдавшись, дуже скоро опинився біля Чорного замку злого чаклуна Атошки. Високо-високо, майже під самими хмарами, у вікні він побачив дівчинку, яка безнадійно дивилася у далечінь. Це була Даринка. Мандрик на радощах застрибав по руках, волоссі, щічках дівчинки. Від теплого дотику вона прокинулася, ніби від сну. Несподіваний посланець усе розповів Даринці. Невдовзі вона промовила:

- Розгадку смерті злого Атошки можна знайти відгадавши загадку.

Вона швиденько стрічкою прив'язала невеличкий згорточок паперу до Мандрикової спинки, і за мить на сонячній гойдалці він повернувся до Яринки.

Дівчинка тремтячими руками розгорнула аркушик . На ньому рівненьким Даринчиним почерком було виведено: *«Шлях до смерті Атошки знайдеш у відгадці до загадки:*

Незвичайна, дивна птаха

З білими крильми.

Вона мовчки розмовляє

З мудрими людьми».

- Мандрику! Та це ж книжка! – застрибала від радості Яринка. – Відгадка у книзі! - Та її радість раптом згасла і вона розгублено прошепотіла: - Тільки у якій?

У розпачі дівчинка сіла на стілець і гірко заплакала. Мандрик же почав завзято перекидати книги із полиць і – о диво! – одна виявилась із чистими аркушами. Уважно переглянувши її, друзі виявили, що на тринадцятій сторінці була докладна інструкція з подальших дій . Там було написано: *«Відгадай загадку.*

Вона трудиться невтомно –

Такий від Бога має дар,

*І збирає у відерця
Смачний бурштиновий нектар.*

*Ця істота допоможе вам дістатися до річки, біля якої росте рослина,
назва якої захована у загадці.*

*Напровесні при долині
Вийшло дівча у білій хустині,
А як зів'яло буйне листя,
Одягло коралове намисто.*

Під кущем буде нова інструкція».

- Оце так загадки! – вигукнув Мандрик.

- Нічого неймовірного, - діловито відповіла Яринка.- Та-а-ак, невтомна трудівниця – це ж бджілка, а дівчина у хустині – калина.

Як тільки Яринка промовила ці слова, з'явилася метушлива Бджілка. Лапки її сяяли від сонячного нектару, прозорі крильця безперестанку мигтіли – видно було, що відірвали її від улюбленого заняття.

- Бджілочко, рідненька, ти всюди літаєш, ти багато знаєш...- почала дівчинка, та Бджілка її сердито перервала:

- Швидко сідайте, бо мені ніколи теревені правити - потрібно працювати. А що робити, я й сама знаю.

Невдовзі Мандрик з Яринкою стояли на березі широкої річки, а поблизу заглядав у водяне дзеркало розлогий калиновий кущ. До його гілочки золотою стрічечкою був прив'язаний паперовий згорток. Мандрівники швидко його розгорнули і прочитали: *«Тупни три рази лівою ногою, повернись три рази через ліве плече і відгадай загадку.*

*Барвиста мила панночка
Зійшла на беріжок
І одягла на голову
Вінок з семи стрічок.*

*Перед тобою з'явиться чарівний міст , по якому ти дійдеш до місця, де
схована Атошкова смерть».*

Яринка стала коло куща калини, тричі тупнула ногою, тоді тричі повернулась через ліве плече і промовила : *«Ве-сел-ка»*. І сталося диво: через річку перекинувся велетенський міст із семи стежинок. Мандрик, що сидів під кущем і нишком хихотів із кумедних, як йому здалося, дій Яринки, тепер від подиву розкрив рота і не міг промовити жодного слова. Він навіть поворухнутися не міг. Яринка, побачивши завмерлого Сонячного Зайчика, вхопила його за руку і чимдуж побігла вгору по мосту. Опинившись на

найвищому місці, дівчинка роззирнулася довкола: яка ж чудова її країна. Але часу гаяти не можна було, адже у в'язниці поневірялась її рідна сестричка. Думка про неї додала сили, і Яринка з Мандриком рушили далі. Яким же було їхнє здивування, коли вони побачили перед собою безмежний баштан, на якому зовсім не було ні кавунів, ні гарбузів, ні динь, а самі лише вирви і купи покрученого залізяччя. Яринка не знала, що робити далі, куди йти. Там навіть сонечка не було, тому Мандрик почував себе кепсько і нічим не міг допомогти дівчинці.

- Яринко, іди сюди, - гукнув Мандрик.

Пробігши кілька метрів, вона помітила прив'язаний стрічкою ще один паперовий згорток. «Це, мабуть, ще одна інструкція,»- подумала Яринка і не помилилася. *«Прочитай загадку, знайди відгадку, чужому віддай і щастя май»*. Що могли б означати ці слова? Та часу на роздуми не було.

«На широкий баштан

Вийшов круглобокий пан.

На ньому червона свита

В зелений жупан завита,» - промовляла загадка.

- Мудрику, нам потрібно знайти кавуна, але це неможливо – тут немає нічого й нікого живого, - сказала у розпачі Яринка, та продовжувала йти вперед.

Несподівано перед ними серед покручених уламків заліза з'явився величезний кавун, а разом із ним, так само несподівано, – змарнілий хлопчик. Хлоп'я благально дивилося на дівчинку із Сонячним Зайчиком на плечі, ніби випрошуючи єдиного на всю округу кавуна. Яринка не хотіла віддавати знахідку, адже там була смерть Атошки і життя мільйонів зачарованих мешканців дивної чорної країни, але руки з кавуном самі простягнулися до хлопчика - вона навчена була «любити ближнього, як самого себе». Несподівано кавун упав на уламок заліза, розколовся надвоє і з нього випала дивна дерев'яна іграшка, схожа на незвичайну ляльку. Це була матрешка. Яринка взяла в руки розмальовану іграшку, але та ніби навмисно розтулила дівчинці долоні, впала на суху землю, і верхня її частина відвалилася і кумедно захиталася. Всередині хитро усміхалася інша матрешка.

- Що за дивина? – вигукнув Мудрик.

Але Яринка зосереджено діставала матрешки одну з одної, аж поки у її руках не з'явилася малесенька голочка, загорнута у три полотнинки білого, голубого і червоного кольору. У цю ж мить з-під землі почали з'являтися кавуни, дині, гарбузи, які перетворювалися на людей. Але люди ці були якісь дивні: на обличчях застигла маска страху, очі дивилися у невідоме, руки простягалися вперед. Такі істоти лякали Яринку, адже всі вони невпинно рухалися до неї.

- Чого вони хочуть? Куди вони ідуть? – розгублено запитала Яринка.

- Вони хочуть зілля убий-брата і розжени-добра, бо ним їх годував Атошка, - майже безсило і байдуже відповів хлопчик, який втратив останню надію скуштувати людської їжі. – Веди їх за собою до замку Атошки.

Міцно затиснувши голочку у кулачку, Яринка з Мудриком і сумним хлопчиком попрямували до Чорного замку. За ними, наче неземні істоти, мов за командою, брели виснажені люди. У цей час Атошки не було вдома, він поїхав у гості до злої відьми Рускомири.

Наблизившись до високого валу, яким був обгороджений замок, Яринка почула знайомий голос, а за якусь мить у невеличкому віконці попід самим дахом побачила людську постать. Це була Даринка. Вона голосно гукала:

- Зламай голку! Зламай голку!

Яринка поспіхом розтулила кулачок, взяла голку з Атощиною смертю і і різко розламала її. Цієї ж миті сліпуче сонячне проміння бризнуло на чорну, випалену війною землю – і все забуяло зеленню і барвистими квітками, люди обіймали один одного, цілували, ділилися радістю. Нарешті вони прозріли і побачили, скільки лиха принесло їм панування злого Атошки. Вони більше ніколи не вірили брехливим обіцянкам підступного правителя, а, як і раніше, сіяли хліб, добували вугілля, навчали дітей і мирно жили із сусідами.

Тим часом від похмурих руїн Чорного замку бігла усміхнена Даринка. Так сестри зустрілися і більше ніколи не сварилися і не розлучалися. А лялька-мотанка завжди висіла на стіні як постійне нагадування про те, що жити потрібно в мирі і злагоді.

Відтепер кожного ранку Мудрик крадькома пробирається до кімнати Яринки і Даринки, лагідно лоскоче їхні щічки і весело гойдається на сонячній гойдалці. Він із замилюванням поглядає з-поміж хмар на мальовничу українську землю, радіє, що зникла чорна пляма і вірить, що так буде завжди.